

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ
(ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ) ОСВІТИ
В УКРАЇНІ**

**Матеріали XXIII Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю**

(Тернопіль, 21–22 травня 2026 року)

Тернопіль
ТНМУ
«Укрмедкнига»
2026

УДК

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай

Сучасні тенденції та перспективи розвитку вищої медичної (фармацевтичної) освіти в Україні : матеріали XXIII Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнародною участю (Тернопіль, 21–22 трав. 2026 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського МОЗ України. – Тернопіль : ТНМУ, 2026. – 254 с.

Матеріали надруковано в авторській редакції. Автори публікацій несуть повну відповідальність за точність наведених фактів, цитат, даних, відповідної галузевої термінології, власних імен та інших відомостей.

© ТНМУ, «Укрмедкнига», 2026

6. Орієнтація на клінічний результат: ДЛІМ розглядається як інструмент для покращення результатів лікування через мінімізацію діагностичних помилок.

7. Значення для майбутніх фахівців: впровадження принципів ДЛІМ дозволяє студентам ТНМУ опанувати сучасну методологію «найкращої практики» (Best Practice), що є вимогою міжнародних стандартів акредитації лабораторій (наприклад, ISO 15189).

Висновок. Впровадження принципів ДЛІМ у навчальний процес дозволяє навчити майбутніх лікарів зменшувати кількість лікарських помилок, пов'язаних з неправильним вибором та інтерпретацією аналізів, що забезпечує пацієнтам отримання найбільш сучасної та якісної допомоги.

Список літератури

1. Криницька, І. Я., Марущак, М. І., Кліщ, І. М., & Петренко, Н. В. (2017). Інновації у медичній освіті: інтегративний підхід до діагностики, лікування та профілактики захворювань. *Медична освіта*, (4), 34-37. <https://doi.org/10.11603/me.2414-5998.2017.4.8368>

2. Стучинська, Н. В., Микитенко, П. В., Кучеренко, І. І., Мельник, О. М. (2025). Доказова медицина як складова професійної підготовки майбутнього лабораторного діагноста. *Медицина та фармація: освітні дискурси*, (2), 56–63. <https://doi.org/10.32782/eddiscourses/2025-2-9>

ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ПІДХОДИ У ВИКЛАДАННІ ФАРМАКОЛОГІЇ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ

**І.П. Дунаєва, О.В. Кривошапка, О.М. Шаповал, О.І. Паутіна,
О.М.Дорошенко**

Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Фармакологія посідає провідне місце у підготовці майбутніх лікарів, оскільки забезпечує формування клінічного мислення та навичок раціонального й безпечного застосування лікарських засобів (ЛЗ). Значний обсяг навчального матеріалу, швидко оновлен-

ня фармакотерапевтичних підходів і необхідність інтеграції з клінічними дисциплінами зумовлюють потребу в удосконаленні методів її викладання, тому радичійна лекційно-репродуктивна модель навчання трансформується у компетентнісно орієнтований підхід із активним залученням студентів до навчального процесу.

Основна частина. Одним із ефективних напрямів підвищення якості викладання фармакології є впровадження клініко-орієнтованого навчання. Використання ситуаційних задач, що моделюють реальні клінічні випадки, дозволяє студентам аналізувати показання до призначення ЛЗ, обирати оптимальну фармакотерапію, оцінювати можливі побічні реакції та лікарські взаємодії. Такий підхід сприяє формуванню навичок прийняття клінічних рішень та підвищує практичну значущість дисципліни. Важливу роль у викладанні фармакології відіграють інтерактивні методи навчання: дискусії, робота в малих групах, метод «перевернутого класу», тестові тренінги та клінічні алгоритми вибору препаратів. Використання інтерактивних схем механізмів дії препаратів формує розуміння причинно-наслідкових зв'язків між фармакодинамікою та клінічним ефектом. Використання мультимедійних презентацій, онлайн-тестування, навчальних платформ та електронних банків ситуаційних задач сприяє підвищенню мотивації студентів до навчання. Дистанційні елементи навчання дозволяють забезпечити безперервність освітнього процесу та активізують самостійну роботу здобувачів. Важливою складовою підготовки майбутніх лікарів є міждисциплінарна інтеграція фармакології з клінічною фармакологією, внутрішньою медициною, хірургією, педіатрією та іншими клінічними дисциплінами. Це сприяє формуванню цілісного уявлення про раціональну фармакотерапію та підвищує практичну спрямованість навчання. Використання алгоритмів призначення лікарських засобів відповідно до клінічних рекомендацій дозволяє студентам наблизити навчальний процес до реальної лікарської практики.

Висновки. Впровадження клініко-орієнтованого підходу у викладанні фармакології сприяє формуванню клінічного мислення та професійних компетентностей майбутніх лікарів. Інтерактивні методи навчання підвищують активність здобувачів вищої освіти та покращують засвоєння складного фармакологічного матеріалу. Використання цифрових освітніх технологій оптимізує навчальний

процес і підвищує мотивацію здобувачів освіти. Міждисциплінарна інтеграція фармакології з клінічними дисциплінами забезпечує практичну спрямованість підготовки майбутніх лікарів.

Список літератури

1. Шульгай А. Г., Федонюк Я. І., Мудра А. Є., Олещук О. М. Міждисциплінарна інтеграція як складова проблемно-орієнтованого навчання у медичному університеті // Медична освіта. 2018. № 4. С. 113–116.
2. Xu M, Luo Y, Zhang Y, Xia R, Qian H, Zou X. Game-based learning in medical education. *Front Public Health*. 2023 Mar 3;11:1113682. doi: 10.3389/fpubh.2023.1113682. PMID: 36935696; PMCID: PMC10020233.
3. Li Q, Qin Y. AI in medical education: medical student perception, curriculum recommendations and design suggestions. *BMC Med Educ*. 2023 Nov 9;23(1):852. doi: 10.1186/s12909-023-04700-8. PMID: 37946176; PMCID: PMC10637014.
4. Fasinu PS, Wilborn TW. Pharmacology education in the medical curriculum: Challenges and opportunities for improvement. *Pharmacol Res Perspect*. 2024 Feb;12(1):e1178. doi: 10.1002/prp2.1178. PMID: 38361337; PMCID: PMC10869893.

УДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДУ ВИКЛАДАННЯ ФАРМАКОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

**І.П. Дунаєва, О.В. Кривошопка, О.І. Паутіна, О.М. Дорошенко,
О.М. Шаповал**

Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Важливе місце у формуванні професійних компетентностей майбутнього лікаря посідає фармакологія як фундаментальна дисципліна, що забезпечує підґрунтя для раціонального вибору лікарських засобів (ЛЗ) у клінічній практиці. Значний обсяг навчального матеріалу, швидке оновлення фармакотерапевтичних рекомендацій та необхідність інтеграції з клінічними дисциплінами зумовлюють потребу у вдосконаленні навчально-методичного супроводу викладання фармакології із використанням сучасних освітніх технологій.

ЗМІСТ

<i>П.Г. Лихацький, А.Г. Шульгай, Т.Г. Бакалюк, А.І. Машталір, В.Б. Радчук</i> РОЗВИТОК МАГІСТЕРСЬКОЇ ОСВІТИ У СФЕРІ ПРОТЕЗУВАННЯ- ОРТЕЗУВАННЯ: ДОСВІД СТВОРЕННЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.....	3
<i>Р.П. Кліманський</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРАМИ mhGAP В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ НА КАФЕДРІ ХІРУРГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН.....	13
<i>Р.П. Кліманський, П.Г. Коваленко, Р.Г. Гаращенко</i> ІНТЕГРАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ МЕДИЦИНИ.....	16
<i>М.І. Швед, С.М. Геряк, Л.П. Мартинюк, Л.В. Левицька, О.Б. Сусла, С.Й. Липовецька, О.А. Прокопович, О.Л. Сидоренко</i> ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ VI КУРСУ ЗА ФАХОМ ВНУТРІШНЯ МЕДИЦИНА.....	18
<i>Т.А. Khotazyuk</i> IMPROVING MEDICAL EDUCATION IN THE INTRODUCTION TO CLINICS.....	20
<i>О.А. Прокопович, М.І. Швед, Л.П. Мартинюк, Л.В. Левицька, О.Б. Сусла, С.Й. Липовецька, О.Л. Сидоренко</i> ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПРИНЦИПІВ МЕТОДУ HARKNESS У СИСТЕМІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	22
<i>В.М. Лехан, Л.В. Крячкова, М.І. Заярський</i> НОБЕЛІВСЬКІ ВІДКРИТТЯ У ВИКЛАДАННІ ІСТОРІЇ МЕДИЦИНИ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ НАУКОВОЇ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ...	25
<i>І.Ф. Дуюн</i> ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТНИХ ПЛАТФОРМ ДЛЯ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ: МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНИЙ АСПЕКТ ТА ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД.....	28
<i>А.В. Бондарева, С.О. Стеценко</i> ІНТЕГРАЦІЯ МОЛЕКУЛЯРНО-БІОХІМІЧНИХ КЕЙСІВ У ВИКЛАДАННЯ БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	30

<i>Л.В. Журавльова, В.О. Федоров, Ю.К. Сікало</i> ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ СИМУЛЯЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	33
<i>О.М. Касьянова, А.Г. Разумна</i> РОЛЬ ПЕДАГОГІЧНОГО КОУЧИНГУ У ПРОФЕСІЙНОМУ РОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ	36
<i>Н.Я. Потіха</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ ДОКАЗОВОЇ ЛАБОРАТОРНОЇ МЕДИЦИНИ ЯК КЛЮЧОВА СТРАТЕГІЯ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН КЛІНІКО-ЛАБОРАТОРНОГО СПРЯМУВАННЯ НА КАФЕДРІ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ І ЛАБОРАТОРНОЇ ДІАГНОСТИКИ ТНМУ	39
<i>І.П. Дунаєва, О.В. Кривошапка, О.М. Шаповал, О.І. Паутіна, О.М.Дорошенко</i> ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ПІДХОДИ У ВИКЛАДАННІ ФАРМАКОЛОГІЇ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ	41
<i>І.П. Дунаєва, О.В. Кривошапка, О.І. Паутіна, О.М. Дорошенко, О.М.Шаповал</i> УДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДУ ВИКЛАДАННЯ ФАРМАКОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	43
<i>Н.О. Лисенко, А.А. Берестова</i> ПРОБЛЕМНЕ НАВЧАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ МЕДИКІВ ТА ФАРМАЦЕВТІВ.....	45
<i>Т.П. Ніколаєнко-Камишова, І.В. Василевська</i> ЗАЛУЧЕННЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЗА ФАХОМ «ЗАГАЛЬНА ПРАКТИКА – СІМЕЙНА МЕДИЦИНА» ДО КЛІНІЧНИХ РОЗБОРІВ ТА КОНСИЛІУМІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ	47
<i>С.О. Матвієнко, Т.О. Філонова</i> СУЧАСНА МОДЕЛЬ КУРАТОРСТВА В СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ПЕДІАТРІВ	50

Підписано до друку 11.05.2023. Формат 60×84/16. Гарнітура Times.
Папір офсетний № 1. Друк офсетний. Ум. др. арк. 14,42. Обл.-вид. 15,20.
Тираж 100 пр. Зам. № 55.

Видавець і виготівник
ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені
І. Я. Горбачевського МОЗ України». Майдан Волі, 1, м. Тернопіль, 46001, Україна.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи
ДК № 7242 від 20.02.2021 р.